

Za iztočnico razmišljanj o slovenskem kulturnem prazniku naj mi bo dovoljeno uporabiti misel Noela Fevrelèra, direktorja francoskega kulturnega centra v Ljubljani. Prešeren je nekaj enkratnega, ne poznam primera, da bi nek pesnik toliko pomenil za narodno identifikacijo.

Pa ne gre le za Prešerna. Slovenskemu narodu preprosto ni preostalo drugega, kot da je ohranjal svojo identiteto s poudarjanjem pomembnosti svojega jezika in svoje kulture. V burnih dogajanjih, ki so sledila od časov Velike Karantanije sem, ko »samo krvavi punt poznamo, boj Vitovca in ropanje Turčije« sta bila jezik in kultura edina podlaga, ki je slovenskemu narodu dajala upanje, da bo preživel. Na turobni poti skozi zgodovino je bil naš narod izpostavljen pritiskom germanskega in romanskega morja, pa tudi na vzhodu, kjer je slovanski življenjski obvladovalo otomansko cesarstvo se mu ni pisalo bolje.

Potem ko je Trubar zakoličil prvi mejnik na tej poti in dal slovenskemu jeziku knjižno obliko, so se razmere spremenile

Več kot kultura, več kot poet

v toliko, da je postala slovenščina vendarle nekaj več kot samo jezik tlačanov in kmetov. Svoj prostor je dobila v knjigi.

In v to njivo, ki so jo pred njim obdelovali še Žiga Zois, Linhart, Vodnik je vsadil Prešeren svojo poezijo, ki je povzdignila Slovence na piedestal evropskih narodov. Čeprav majhni, mogoče nekje v kotu so s skromno knjižico poezij vendarle ostali na odru, kjer so se zvrstili vsi veliki duhovi evropske kulture.

Majhen, odrinjen narod na robu svetovnih tokov je dobil še nekaj več kot svojega poeta in svojo poezijo. Najbrž se Prešeren niti sam ni zavedal, da je s svojo intimno izpovedjo o povsem človeških in globoko doživetih čustvih podal temelje slovenskega nacionalnega programa. To je hkrati pomnilo močno zmanjšano nevarnost, da bi se slovanski narod utopil v germanskem morju, ki mu v tistih časih ni bilo prav nič naklonjeno.

Težko si je zamisliti, kaj bi bilo, če Prešerna ne bi imeli. Mogoče bi njegovo vrzel zapolnili drugi – mogoče Levstik, Cankar; vendar veliko pozneje, mogoče z manj uspeha in z večjimi težavami.

V vsakem primeru pa slovenski narod spontano sprejema Prešerna za svojega in še več; v njem občuti tisto, kar je ugotovil Francoz, ki živi v Ljubljani – občutil je v njem steber, okrog katerega se spleta narodova zavest, steber, h kateremu se zateka v dobrem in slabem. Od tod dojemljivo praznovanje kulturnega praznika, ki ga Slovenci praznujemo mirno, tiho, brez sicer običajnih okrepčil v obliki pijače in prigrizka.

Na ta dan se pred spomenikom velikega Slovenca na ljubljanskem Tromostovju zbira staro in mlado. Pridejo zbori, zapojejo nekaj pesmi in odidejo. Recitatorji povedo nekaj poezij, drugi pa so zvečine tihi, kot da so zatopljeni vsak v svoje misli. Prihajajo stari ljudje, prihaja mladina v skupinah in posamezno, sem ter tja prinese kdo cvetlice, jih položi pred spomenik, postoji in gre dalje svojo pot.

Kadar pa na prireditvah in proslavah zadonijo zvoki Zdravljice ljudje vstanejo tako kot to storijo, kadar se poje himna. Prešernova Zdravljica je že himna. Ljudje jo sprejemajo kot tako, ne da bi jo kdo uradno potrdil. Jože Smole je lani omenil predlog, naj bi Zdravljico tudi uradno priznali za slovensko himno. Najbrž doslej ni bilo priložnosti, da bi to storili. Mogoče se bomo o tem pogovarjali, ko bo tekla beseda o novi slovenski ustavi.

NIKO ISAJEVIČ

Žive naj vsi narodi...

DOGOVORI

GLASILO SZDL LJUBLJANA CENTER

Leto XVI – 7. februar 1989

Štev.: 1 BREZPLAČNO

PROGRAM IZVRŠNEGA SVETA OBČINE CENTER V LETU 1989

Prelomnica v načinu razmišljanja

Predstaviti svoj program aktivnosti in ukrepov v času, ko se na zveznem nivoju razpravlja o tem, kakšen naj bo v bodoče razvojni, pa tudi politični koncept, ni hvalna naloga.

Dosedanji skrajno težavni gospodarski položaj, ob očitnem padanju družbenega in osebnega standarda in s tem manjše osebne motiviranosti za kvalitetnejše delo na vseh ravneh, so dejstva mimo katerih ne moremo.

Poleg tega je novi mandatar za sestavo jugoslovanske vlade nazikal vizijo nove ekonomske politike, ki bo temeljila na tržni ideologiji in praksi s poudarkom na zasebni pobudi. Gre za politiko novega načina ugotavljanja gospodarske učinkovitosti, ki bo temeljila predvsem na učinkovitosti vloženih sredstev in izpolnjevanju sedanjega koncepta sistema in ideologije o družbeni lastnini.

Že sprejeti zakon o temeljnih sistemih družbenega planiranja in zakon o podjetjih, opredeljujeta spremenjen obseg nalog, ki naj bi jih oblikovali in sprejemali na nivoju občine.

Izvršni svet občine v prihodnje ne opredeljuje letnih makroekonomskih poročev razvoja za raven občine.

Tudi srednjeročni družbeni plan občine bo v prihodnje vseboval le cilje in naloge na področju razvoja komunane dejavnosti, stanovanjske graditve in drobne gospodarstva; razvoj družbenih in drugih dejavnosti, s katerimi bomo zadovoljili osebne in skupne potrebe delovnih ljudi in občanov v občini, prostorsko in urbanistično urejanje, varstvo in izboljševanje življenjskega okolja ter ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

Za našo občino je poleg tega pomembna zakonska opredeli-

tev, da bomo v prihodnje z družbenim planom mestne skupnosti zagotavljali enotno planiranje družbenoekonomskega razvoja in prostorsko-urbanistično planiranje. Z drugimi besedami to pomeni, da bodo ljubljanske občine v funkciji smotrnega izkoriščanja in urejanja prostora, pa tudi v drugih smotrni primerih, prenesle nadaljnje predhodno dogovorjene pravice in dolžnosti na mestno skupnost.

Izvršni svet občine je v tem trenutku soočen z zahtevno nalogo, da korenito spremeni dosedanje – pogosto tudi zgolj načelno politiko do določenih vprašanj in da namesto tega pripravi lasten program aktov in ukrepov, ki jih bo izvajal v tekočem letu. Del nalog in aktivnosti je že zajel v gradivu, ki je predloženo zborom skupščine v obravnavo 2. februarja, potrebno pa bo nekatera področja tekom leta konkretizirati oziroma dopolniti.

Spremembe gospodarskega sistema, zlasti uvedba tržnih zakonitosti, bo zaostrela položaj tistih OZD, ki se niso prilagodile novim razmeram. V sodelovanju z Izvršnim svetom Skupščine mesta Ljubljane in izvršnimi sveti ostalih občin smo se s svetovno in raziskovalno DO AGEA dogovorili, da v začetku leta 1989 pripravimo možne projekte prestrukturiranja gospodarstva, ki bodo temeljili na ustanavljanju novih podjetij in uvajanju novih proizvodov. V občini Center smo že do-

slej vodili ustrezno politiko do ustanavljanja manjših organizacij združenega dela in obrtnih združenj, kar kažejo rezultati zadnjih dveh let.

Dosledno izvajanje zakona o podjetjih med drugim terja, da v tistih OZD, ki poslujejo z motnjami v poslovanju ali z izgubo, v roku, ki ga določi družbeno politična skupnost, izvedejo sanacijo, sicer se uveljavi stečaj. V občini smo imeli že doslej nekaj OZD, ki so poslovale z motnjami, zato izvršni svet proučuje, kako se lotiti reševanja tehnoloških in ekonomskih presežkov delavcev ter priprave programov za njihovo prežeploslitev.

Nedvomno predstavlja leto 1989 prelomnico v dosedanjem načinu razmišljanja in dela v upravnih organih in strokovnih službah občine. Kako daleč bodo šle spremembe, je v tem trenutku nemogoče napovedati. Izvršni svet se v tem trenutku zaveda svoje odgovornosti, ki temelji na tem, da bo moral svoje aktivnosti in ukrepe hitro prilagoditi novim pogojem gospodarjenja, sicer bo postal ovira za napovedani razvoj in reforme.

S tega vidika bo izvršni svet občine moral v letu 1989 bedeti nad upravnimi organi in službami, da ne bodo po nepotrebnem zavirale delovanja trga in samostojnosti gospodarskih subjektov v družbenem in zasebnem sektorju in zmanjšati normativizem.

Že napovedane spremembe, pa tudi nekatere konkretne usmeritve iz zadnjih dveh mesecev kažejo, da bomo že tekom tega leta pričeli izvajati preobrazbo državne uprave od zveze do občine z istočasnim prenosom pravic in pristojnosti s struktur upravnih institucij na samoupravne subjekte. To bo med drugim povzročilo tudi viške delovne sile v občinski upravi in izvršni svet že išče rešitve, kako ob istočasnem zmanjšanju števila delavcev dvigniti kakovost dela. Tehnične pogoje za to smo v večji meri že uresničili z uvajanjem novih, računalniško podprtih programov, s 1. januarjem letos pa je pričela delovati tudi računalniško podprta glavna pisarna, ki naj bi omogočila boljši pregled in hitrejšo reševanje upravnih zadev z vidika administrativnih posegov. V tem trenutku pa je za izvršni svet ostalo nedorečeno vprašanje kako delavce, ki bodo ostali v racionalno organizirani občinski upravi, za opravljene naloge ustrezno nagraditi, sicer se bo pojavila negativna kadrovska selekcija in s tem seveda tudi manj uspešno delo.

Kako bomo uresničili tako zastavljene cilje, bomo poročali delegatom zborov občinske skupščine vsaj dvakrat letno in jih ob tej priložnosti seznanili tudi z dodatnimi ukrepi, ki jih bo izvršni svet izvajal v okviru razvojnih pogojev in možnosti.

BORIS PLATOVŠEK

Občinska kandidacijska konferenca

Predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center je na seji dne 26. januarja sklicalo kandidacijsko konferenco. Konferenca bo v sredo 22. februarja ob 16. uri v veliki sejni dvorani skupščine mesta Ljubljane.

Na konferenci se bodo opredelili do kandidatov za člana predsedstva SFRJ iz Socialistične republike Slovenije. Razen tega bodo določili tudi kandidate za nadomestne člane družbenopolitičnega zbora skupščine mesta Ljubljane.